

Comiat a Barcelona a mig camí

La nova Barcelona no és del gust de tothom. Qualsevol canvi implica una pèrdua, un acomiadament. És l'altra cara de la Barcelona de Maragall.

Al meu costat, Colom observa el mar des de l'altura. He deixat enrere el xivari dels turistes que passen per les Rambles, el cor de la ciutat. Vull acomiadar-me de la meua Barcelona; Barcelona el 1989, tres anys abans dels Jocs Olímpics i tres anys després de la nominació. Fa dos anys, ja vaig dir adéu a Barcelona quan es va acabar una visita turística de tres dies que feia de la ciutat. Durant aquèsts tres dies, el romanticisme del gòtic i el romànic de la ciutat vella, com també el desenfrenament modernista de Gaudí em van captivar totalment. Vaig quedar tan enamorada d'aquesta metròpoli mediterrània que li vaig prometre que hi tornaria.

Aquesta vegada, el comiat és ben diferent: vull passar comptes amb una ciutat que promet tant i en realitat ofereix tan poc. «Aquesta ciutat es ven bé», es vanagloriava l'alcalde el 1987 en unes declaracions al diari econòmic parisenc *Les Echos*. Els esforços per mantenir la seva paraula no s'han traduït, però, ni en més espais verds ni en més instal·lacions d'esbarjo. Ben al contrari, la manca d'aquest tipus de prestacions és una de les més deplorades pels habitants de la superpoblada Barcelona. Durant l'any que ha durat la meua estada, he trobat a faltar molt aquest tipus d'instal·lacions, sobretot a causa de la meua condició de dona. Les dones que passen soles pels parcs de la ciutat (fins i tot aquelles que ho fan pel famós parc Güell de

Gaudí) estan exposades, sovint, a patir abusos sexuals. Envejo Colom perquè des de la plaça on em trobo els edificis del port no em deixen veure el mar i no puc calmar la meua ànsia de nous horitzons.

El port encara conserva la varietat característica. Els edificis són més bonics o més lletjos, alguns són alts i d'altres són baixos. Un grupat de vaixells rovellats i els pals dels velers formen escaletes a través de les quals encara es pot endevinar el mar, com si dels talls d'un vestit refinat es tractés. Fins ara, ja que si els propietaris tant del port vell com del nou aconsegueixen fer valer els seus interessos comercials sobre dels drets dels propietaris reals del port vell i els ciutadans, els edificis seran més grans, postmoderns i cridaners i les eròtiques escaletes perdran l'encant.

Al costat de la blanca Capitanía, que controla el port de sota del braç estirat de Colom, hi ha un edifici que sembla un cargol posat a l'inrevés i que podria ser una de les obres d'embalatge de Christo. Suposo que és *post-modern*. ¿És simptomàtic el fet que l'exposició que acull tingui dret a apropiar-se la vora del mar? Al cap i a la fi, aquest monument futurista guarda la maqueta del que serà el port el 1992. Arquitectes amb noms com Iehon Min Pei o Eberhard Zeidler hi exposen les reproduccions en plàstic blanc dels seus projectes. En uns cartells adjunts asseguren que s'han esforçat per no

El passeig de Colom i el moll de Bosch i Alsina, obra d'Ignasi Solà-Morales.

perjudicar «l'entorn del port i per subordinar-se als interessos dels ciutadans». M'acosto i apropo lleugerament els ulls; efectivament, l'immillorable Pei, que ja va sorprendre amb la piràmide de vidre del pati interior del Louvre, vol construir un vaixell gegantí al bell mig del Port Vell. Només tindrà quaranta metres d'alçada. En canvi, ocuparà una gran superfície: 80.000 metres quadrats. Aquest xinès nord-americà l'anomena World Trade Center. Per un moment m'imagino arribant a Barcelona el 1992 amb un veler, rodejada pels iots en què s'allotjaren els VIPs dels Jocs. No em puc estar de

somriure quan penso en aquest nou símbol de la ciutat, ciutat que tanta cura té de la imatge. Ara que la tècnica del Port Vell ha quedat antiquada per a la navegació comercial, el visitant es trobarà un vaixell a l'estil Disney que li recordarà quines eren les funcions del port antigament.

La resta del projecte desperta més desconfiança. Ha d'estar acabat el 1992 per poder convertir-se en una de les *centralitats* que han de *revitalitzar* la ciutat. Fins a tal punt posarà fi al caos actual, que ja no quedaran racons per descobrir i registrar en les històriques instal·lacions del port. En lloc

d'això, els amants del port s'hauran de gratar contínuament la butxaca a fi de poder embarcar en els somnis artificials d'un altre.

Els socialistes intenten reconstruir la ruïnosa Ciutat Vella en un 60% des de la presa de possessió al Parla-

més perquè està situat extramurs i en l'actual barri baix, que el Monestir dels Benedictins està condemnat a dormir el son de la Bella Dorment darrere un pàrquing.

Veïns crítics del Barri Vell pensen que els socialistes,

tanciosa subvenció per aquest projecte. Els que coneixen el sector creuen que aquesta subvenció no estava justificada donat el mercat immobiliari esperat.

Hi ha la sospita que els bars de la platja són víctimes de manipulacions que volen

rats, el projecte del Poble Espanyol no funciona com s'esperava. Les botigues del Poble Espanyol, subvencionades per l'ens públic, no són capaces de traure prou diners als turistes. Els mateixos socis capitalistes públics ja s'han associat al World Trade Center. ¿Quan s'adonaran que nosaltres, els turistes, no posseïm els diners de les nostres multinacionals que dominen l'economia de Catalunya?

És de domini públic que Barcelona no ha estat mai consultada pel que fa als Jocs Olímpics. Els jocs seran un pretext perquè tant capital estatal com privat pugui dur a terme projectes urbanístics. Segons l'arquitecte Millet, un dels fundadors del Despatx olímpic, la ciutat necessita amb urgència que es facin aquestes obres. Potser a alguns els agrada la paradoxa que uns Jocs Olímpics moderns fomenten els projectes financers. La paradoxa, però, la trobo en els mateixos Jocs. Imagino un sèrie de robots esforçant-se per rendir, lluitant pels premis en metàl·lic de les multinacionals que financen els jocs i les inútils construccions monumentals firmades per arquitectes de renom internacional.

A reveure, Barcelona meva. Barcelona meva que voldria reconèixer d'aquí a tres anys, perquè hi he viscut a gust, aquí. Critico el teu *mal de pedra*, no d'una forma perversa, sinó perquè estic preocupada. *Mal de pedra* és com anomena un arquitecte català la febre olímpica. Potser se t'hauria de plantar una olivera al mig del desert urbà per commemorar els llegendaris fundadors. Als teus habitants els fa falta una força de tipus llegendari, perquè ja estem a mig camí i el joc encara està indecís.

Annette Bruhns

ment el 1983. És un projecte difícil i car, especialment perquè els estrats més baixos de la societat hi viuen concentrats en espais mínims. El remei més segur per el sanejament seria una revaloració de la zona mitjançant botigues exclusives i d'objectes culturals, combinat amb una millora de la renda mitjana del barri la majoria dels projectes amb suport de l'ajuntament pretenen renovar edificis històrics del Barri Vell i construir-hi aparcaments. Aquest tipus d'iniciativa té molta importància per al turisme, com ho demostra l'exemple de la magnífica església romànica de Sant Pau del Camp de segle X. És no-

que «de socialistes només tenen el nom», reaccionen amb el mateix menyspreu quan es tracta de tolerar inversions privades en oficines i botigues. Ja n'hi ha indicis: els atractius pisos situats damunt els Porxos de Fontseré, reservats en principi per als veïns del barri les cases dels quals havien de ser enderrocades per alleugerir el dens nucli urbà, han estat venuts mentrestant a una empresa privada. La solució que s'ha proposat, buscar un habitatge al barri Vell per cada un dels pisos perduts dels Porxos de Fontseré, no satisfà els decebutos, sobretot si es considera que la constructora va rebre una sub-

desviar la clientela als paradisos gastronòmics projectats en el port. Un indicatiu més que sospitós és el pla de construcció del Moll Espanyol —amb una majoria de restaurants i *snacks*— projectat pel mateix arquitecte que els *plànols especials* per a la costa de Barcelona.

Aquí deu estar ficada de nou la *màfia de la ciutat*, la qual tancà, l'any passat, les més estimades discoteques de la ciutat per a omplir els locals del Poble Espanyol. Des d'aleshores, només aquests bars de l'*Espanya en miniatura* tenen dret a admetre clients després de les tres de la matinada. Malgrat els ocells de matinada captu-